

## บทที่ 5

### ข้อสรุปและเสนอแนะ

ในการศึกษาบทที่ 2 บทที่ 3 และบทที่ 4 ผู้เขียนได้ศึกษาถึงความเป็นมาของกฎหมายไทย หลักการในการประเมินราคาทรัพย์สินที่ทำการยึด และหลักการขายทอดตลาด โดยพิจารณาจากทางกฎหมายและแนวปฏิบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมถึงหลักการขายทอดตลาดตามกฎหมายของประเทศต่างๆ ได้แก่ อังกฤษ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ต่อจากนั้นได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักเกณฑ์เกี่ยวกับราคาในการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ ซึ่งเกี่ยวกับดุลพินิจของเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน และเงื่อนไขในการร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินเนื่องจากราคาต่ำ จากการศึกษาพบว่าปัญหาเกี่ยวกับราคาทรัพย์สินเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนการบังคับคดี ไม่ว่าจะเป็นทำการขายทอดตลาด ระหว่างทำการขายทอดตลาด และหลังทำการขายทอดตลาด ซึ่งจะมีเรื่องราวราคาสมควรขายที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุมัติให้ขาย หรือทรัพย์สินที่มีราคาประเมินสูง ทำให้ไม่มีผู้สนใจเข้าประมูลซื้อราคา ทำให้การขายทอดตลาดเป็นไปด้วยความล่าช้า หรือการร้องเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินเนื่องจากราคาต่ำเกินสมควรไปโดยมิชอบ นอกจากนี้ภายหลังจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินได้แล้วยังมีกรณีที่มีผู้ประมูลราคาสูงสุดไม่วางเงินค่าซื้อทรัพย์สินภายในกำหนด อาจเป็นเพราะว่าไม่มีเงินที่จะชำระ หรือผู้ซื้อทรัพย์สินต้องการจะนำทรัพย์สินไปขายต่อแต่ยังหาคนซื้อไม่ได้ ก่อให้เกิดปัญหาในการอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อเป็นการประวิงระยะเวลาในการวางเงิน

จากการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวข้างต้น พอกกล่าวโดยสรุปและมีข้อเสนอแนะบางประการ ซึ่งอาจจะมีส่วนช่วยให้การขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ ดังนี้

#### 1. ปัญหาการส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ในทางปฏิบัติการส่งประกาศแจ้งของเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการอย่างน้อย 2 ช่วง คือ

ช่วงแรก อยู่ระหว่างขั้นตอนการยึด ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งหมายแจ้งการยึดให้แก่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีทราบ ว่า ทรัพย์สินนั้นได้ถูกยึดแล้ว และให้โอกาสเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีทำการคัดค้านราคาประเมินของเจ้าพนักงานได้ โดยยื่นคำร้องคัดค้านราคาประเมินต่อศาล

ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่รวมถึงขั้นตอนการมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อระงับการทำนิติกรรม จำหน่าย โอน ทรัพย์สินที่ทำการยึด

ช่วงที่สอง อยู่ระหว่างขั้นตอนการขายทอดตลาด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องส่งประกาศขายทอดตลาดให้แก่ คู่ความ หรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีทราบถึงกำหนดการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อให้ คู่ความ ผู้มีส่วนได้เสียในคดี หรือบุคคลทั่วไป มีเวลาเตรียมตัวในการหาผู้เข้าสู่อำนาจตามที่ต้องการเข้ามาร่วมประมูลซื้อขายกัน หรือเพื่อทำการติดต่อกับสถาบันการเงินในการขอสินเชื่อเพื่อประมูลซื้อทรัพย์สินที่ทำการขายทอดตลาด

ผู้เขียนเห็นว่า ขั้นตอนการส่งหมายหรือประกาศแจ้งให้แก่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีทราบนั้น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการบังคับคดีอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นขั้นตอนดำเนินการเพื่อแจ้งให้คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีได้ทราบถึงสิทธิหรือข้อเท็จจริงในคดี อันจะทำให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว แต่เนื่องจากตามกฎหมายกระทรวงฯ ว่าด้วยการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 ข้อ 9 (1) ที่ออกมานั้น ทำให้มีการบังคับคดีล่าช้าไปกว่าเดิม ขัดกับวัตถุประสงค์ในการออกกฎหมายกระทรวงฯ เนื่องจากไม่สามารถนำทรัพย์สินออกขายได้ตามกำหนดนัด เนื่องจากต้องรอผลการส่งประกาศขายทอดตลาดของคู่ความ หรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีทุกรายปรากฏในสำนวน จึงจะทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินได้ โดยกฎหมายที่ออกมานี้จะมีปัญหาโดยเฉพาะในคดีที่มีผู้มีส่วนได้เสียหลายราย หรือมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหลายคน หรือบุคคลดังกล่าวมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่ศาลอื่นบังคับคดีแทน ผลการส่งประกาศขายทอดตลาดจะปรากฏในสำนวนครบทุกรายเป็นไปได้อย่าง เพราะขาดอัตรากำลังคน จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นก่อนการประกาศใช้กฎหมายกระทรวงฯ และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งกฎหมายที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการส่งประกาศขายทอดตลาด มิได้แก้ปัญหการบังคับคดีให้รวดเร็วขึ้น แต่กลับเป็นการเพิ่มปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีมากขึ้นกว่าเดิม เมื่อกระบวนการเริ่มต้นของการบังคับคดีต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากขึ้น กระบวนการอื่น ๆ ที่ตามมาจึงไม่สามารถเกิดและเสร็จสิ้นได้อย่างรวดเร็วตามที่ควรจะเป็น แต่ในทางตรงข้าม การที่กฎหมายที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการส่งประกาศขายทอดตลาดก็เพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทุกคน หรือผู้มีส่วนได้เสียในการทราบกำหนดการขายทอดตลาด และให้บุคคลดังกล่าวใช้สิทธิของคู่ความในการดูแลการขายทอดตลาด ดังนั้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างบุคลากรและวิธีการดำเนินการบางขั้นตอนของเจ้าพนักงานบังคับคดี และปรับปรุง กฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้

(1) ควรเพิ่มบุคลากรตำแหน่งพนักงานเดินหมาย เนื่องจากตามกฎหมายกระทรวงฯ ที่ออกมานั้น มีผลทำให้การส่งหมายหรือประกาศแจ้งให้แก่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีเกิดความ

ล่าช้า อีกทั้งปัญหาต้องแจ้งให้ครบทุกรายซึ่งบางคดีอาจมีคู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีบางราย มีภูมิลำเนาไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้เสียเวลาในการส่ง หรือปัญหาการเขียนรายงานผลการเดินทาง เมื่อต้องส่งมากขึ้นเท่าไร การเขียนรายงานผลการเดินทางก็ต้องมากขึ้นตามด้วย ทำให้การบังคับคดีอาจเกิด ความล่าช้า หรืออาจทำให้พนักงานเดินทางเกิดความผิดพลาดในการเขียนรายงาน ซึ่งอาจทำให้การบังคับคดีช้าลงไปอีก จึงเห็นควรต้องเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

(2) ควรเพิ่มจำนวนนัดขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดีจากเดิม 4 นัด เป็น 8 นัด วัตถุประสงค์เพื่อรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น รายงานผลการเดินทางไม่เข้าสำนวนคดี หรือระยะเวลาในการส่งหมายไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

(3) ควรมีการใช้ระบบ GPS ซึ่งเป็นระบบติดตามในการส่งหมายหรือประกาศแจ้ง ให้แก่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดี เพื่อป้องกันกรณีเกิดข้อโต้แย้งว่า เจ้าพนักงานได้ไปทำการส่งตามที่อยู่ของผู้รับจริงหรือไม่ และยังสามารถใช้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นศาลได้

(4) ให้ยกเลิกความใน (1) ของข้อ 9 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"(1) ส่งประกาศขายทอดตลาดให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดทราบก่อนวันขายทอดตลาดตามที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่ต้องปิดประกาศขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศนั้น ให้แน่นอนหาในที่ๆสามารถมองเห็นหรือสังเกตได้ชัดเจน ณ ตัวอาคารหรือที่อยู่อาศัยหรือสำนักงานทำ การงาน ร้ว หรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นส่วนหนึ่งของตัวอาคารหรือที่อยู่อาศัยหรือสำนักงานนั้น"

## 2. ปัญหาการงดการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 292 (3)

จากเหตุผลในประเด็นปัญหาการตีความของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าว ทำให้กระบวนการบังคับคดีล่าช้า ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการบังคับคดีมีความรวดเร็ว คล่องตัว ทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้โดยเร็วที่สุด และป้องกันมิให้มีการโต้แย้งประเด็นที่ศาลเคยวินิจฉัยไว้แล้วซ้ำอีก จึงควรมีการแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายในประเด็นผู้มีส่วนได้เสียใหม่ โดยเพิ่มเติมว่า ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส (หากมีการยึดสินสมรส) ผู้ซื้อทรัพย์ ผู้ซื้อฝาก ผู้จัดการมรดก ผู้ผูกพันราคา ในการขายทอดตลาด เป็นต้น อีกทั้งยังมีประเด็นปัญหาในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 222 เรื่องการกำหนดค่าสินไหมทดแทน ในการเรียกเอาค่าเสียหายนั้น ได้แก่ เรียกค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้ นั้น เจ้าหนี้จะ

เรียกค่าสินไหมทดแทนได้แม้กระทั่งเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ หากว่าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้ว มีข้อสังเกตว่า ค่าเสียหายอันเกิดจากพฤติการณ์พิเศษ เป็นค่าเสียหายที่มีได้เกิดขึ้นเป็นปกติจะเรียกได้ต่อเมื่อคู่กรณีได้คาดเห็นล่วงหน้าก่อนแล้ว เช่น ผู้ขายไม่ยอมขายทรัพย์สินให้ ทำให้ไม่สามารถไปขายเอากำไรจากผู้อื่น กำไรที่คาดว่าจะได้นี้เป็นค่าเสียหายในพฤติการณ์พิเศษ และอาจจะมีปัญหาในสวนของผู้ผูกพันราคาตามมาตรา 309 ทวิ เกิดขึ้นได้ กล่าวคือ กรณีผู้ผูกพันราคาซึ่งได้มีการซื้อทรัพย์สินไว้แต่ยังอยู่ในระหว่างมีการผูกพันราคาอยู่ ต่อมาทางเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ตกลงงดการบังคับคดีตามมาตรา 292 (3) ทำให้ผู้ผูกพันราคาได้รับความเสียหายเพราะไม่ได้มีการซื้อทรัพย์สินซึ่งถ้าหากผู้ผูกพันราคาได้มีการตกลงทำสัญญาซื้อขายกับบุคคลภายนอกในทรัพย์สินที่ตกลงจะซื้อ และมีการวางมัดจำในการซื้อขายไว้ แต่ต่อมามีการงดการบังคับคดีเกิดขึ้น ก็อาจจะเกิดความเสียหายต่อผู้ผูกพันราคาได้ เพราะเป็นกรณีที่ผู้ขายไม่ยอมขายทรัพย์สินให้ ทำให้ไม่สามารถไปขายเอากำไรจากผู้อื่น กำไรที่คาดว่าจะได้เป็นค่าเสียหายในพฤติการณ์พิเศษ เป็นต้น

### 3. ปัญหาการร้องขจัดทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 288

เนื่องจากจำนวนของการประวิงคดีในลักษณะของการร้องขจัดทรัพย์สินมีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยผู้ร้องอาจรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่าสิ่งที่กระทำอยู่นั้นเป็นความผิดกฎหมายทั้งในส่วนของกฎหมายแพ่ง และกฎหมายอาญาแผ่นดิน จริงอยู่ว่าการร้องขจัดทรัพย์สินอาจเป็นผลดีต่อตัวจำเลยผู้เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา คือทำให้การบังคับคดีอาจต้องล่าช้าออกไประยะหนึ่ง หากแต่ผลเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้ร้องขจัดทรัพย์สินด้วยเหตุอันเป็นเท็จนี้ย่อมรุนแรงมากกว่าหลายเท่าตัว เนื่องจากมีความผิดที่คาบเกี่ยวกันในหลายบทหลายกระทง มาตรการทางกฎหมายเหล่านี้เมื่อถูกใช้อย่างเต็มศักยภาพย่อมจะป้องปรามบุคคลผู้ทุจริตในกระบวนการขายทอดตลาดนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางคนอาจกระทำผิดกฎหมายไปเพียงเพราะการชี้แนะหรือถูกชักชวนของกลุ่มบุคคลที่หวังแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ด้วยวิธีการต่างๆ นานา เพื่อถ่วงดึงเวลาในการขายทอดตลาดให้ต้องเนิ่นช้าออกไป หากบุคคลผู้คิดที่จะร้องขจัดทรัพย์สินเพื่อประวิงคดีได้รับทราบถึงผลร้ายที่ตามมาจากการร้องขจัดทรัพย์สินที่ไม่มีมูลตามกฎหมาย (ที่เรียกว่าการร้องเท็จนี้) ก็ย่อมที่จะรู้เท่าทันและป้องกันตนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกระบวนการที่ผิดกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 288 ถือเป็นช่องโหว่ของกฎหมายอย่างแท้จริง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเด็ดขาด ทางแก้ที่ดีที่สุด คือ ต้องมีการแก้กฎหมายมาตรานี้ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และควรมีวิธีการป้องกันที่จะสามารถระงับความ

เสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยการให้ความรู้ในประเด็นปัญหานี้แก่ประชาชน ถือเป็นอีกหนึ่งวิธีทาง  
 แก่ที่จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องรวมไปถึงประชาชน  
 ผู้รับบริการจากหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามหลักการของ Good Governance หรือหลักการ  
 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมีเจตนารมณ์ให้หน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชน  
 เป็นที่ตั้ง เมื่อประชาชนทั่วไปรับทราบถึงข้อเท็จจริงเหล่านี้แล้ว ย่อมทำให้การปฏิบัติงานของเจ้า  
 พนักงานบังคับคดีในการบังคับคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลด้วยความมีประสิทธิภาพ  
 รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม

ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการแก้กฎหมายเพื่อรองรับให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติงานได้  
 รวดเร็วขึ้น กล่าวคือ กรณีที่ศาลรับคำร้องขจัดทรัพย์แล้ว อันเป็นผลทำให้การบังคับคดีต้อง  
 หยุดชะงัก เมื่อศาลยกคำร้องขจัดทรัพย์ ผู้ร้องอาจประวิงการบังคับคดีได้โดยการอุทธรณ์หรือฎีกา  
 ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเมื่อศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกายกคำร้องอุทธรณ์หรือฎีกาดังกล่าว  
 แล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ต้องนำทรัพย์ออกขายทอดตลาดใหม่ซึ่งเป็นวัฏจักรเดิม จึงเห็นควรให้  
 มีการแก้กฎหมายห้ามมิให้ผู้ร้องอุทธรณ์หรือฎีกา โดยควรจะหยุดเพียงศาลชั้นต้นเช่นเดียวกับกรณี  
 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ และควรมีการแก้กฎหมายเกี่ยวกับ  
 กำหนดระยะเวลาในการยื่นร้องขจัดทรัพย์ กล่าวคือ กฎหมายควรให้สิทธิผู้ร้องสามารถ ยื่นคำร้องได้  
 ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานปิดประกาศแจ้งการยึด ณ ที่ตั้งทรัพย์ หรือหากผู้ร้องจะยื่น  
 คำร้องในขั้นตอนประกาศขายทอดตลาด ก็ต้องมีพฤติการณ์พิเศษและต้องยื่นก่อนวันขาย  
 ทอดตลาด 10 วัน เป็นต้น สำหรับกรณีที่มีผู้ร้องขจัดทรัพย์โดยไม่มีเหตุอันควร จนทำให้ผู้มีส่วนได้  
 เสียในการบังคับคดีได้รับความเสียหาย ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่  
 จะฟ้องผู้ร้องขจัดทรัพย์เป็นคดีละเมิดและเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ตามจำนวนของความเสียหายที่  
 เกิดขึ้นนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 288 แม้ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้  
 โดยตรง แต่ในเรื่องเหตุแห่งการละเมิดและขั้นตอนการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเหตุละเมิดนั้น ก็  
 มีบัญญัติไว้โดยเฉพาะในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วไว้เทียบเคียงในการปรับใช้  
 อย่างไรก็ตาม แม้จะมีบทกฎหมายไว้เทียบเคียงปรับใช้ แต่เพื่อเป็นการกำหนดสิทธิ หน้าที่ และ  
 ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และปราศจากการโต้แย้งในดวบทกฎหมาย จึงเห็นควรแก้กฎหมาย  
 โดยการเพิ่มบทบัญญัติในเรื่องของสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ร้องขจัดทรัพย์โดยไม่  
 สุจริต และไม่มีเหตุอันควรในส่วนที่เกี่ยวกับการร้องขจัดทรัพย์

#### 4. ปัญหาเรื่องการขายแยกหรือขายรวมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 วรรคท้าย

ถือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลกระทบให้กระบวนการบังคับคดีล่าช้า ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการบังคับคดี ซึ่งมุ่งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้รับชำระหนี้โดยเร็ว จึงควรมีการปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาคบังคับคดี เพื่อลดช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียจะนำมาใช้ในทางที่ไม่สุจริต และเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงสิทธิ สภาพ เจตนารมณ์ของการบังคับคดี มาตรการคุ้มครองเยียวยาผู้มีส่วนได้เสียในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน นำมาซึ่งการบังคับคดีด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ก่อให้เกิดสภาพคล่องทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการพัฒนากฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคคลทุกหมู่เหล่าและชาวต่างชาติ ผู้ประสงค์ประกอบธุรกรรมกับประเทศไทย ลดปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานการบังคับคดี จึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหของการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามมาตรา 309 วรรคท้าย ดังนี้

(1) กำหนดเพิ่มเติมจำนวนครั้งของการใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้ายไว้ชัดเจน โดยกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิที่จะร้องขอกำหนดวิธีการขาย หรือลำดับการขายต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งแรกเท่านั้น การกำหนดเช่นนี้จะทำให้การบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาก็จะได้รับชำระหนี้เร็วขึ้น เป็นการลดการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตเพื่อประวิงคดีไปได้มาก เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับคดีที่ให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้โดยเร็วและเป็นไปตามคำพิพากษาศาล แต่ข้อเสียจะเป็นการตัดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียโดยไม่คำนึงว่าสภาพทรัพย์สินหลังจากมีการขายทอดตลาดครั้งแรกไปแล้วจะมีสภาพเปลี่ยนไปหรือไม่ อันอาจเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนวิธีการขายในภายหลังได้

(2) กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้าย ในระยะเวลาอันสมควรก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เช่น กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีก่อนวันขายทอดตลาดทรัพย์สินไม่น้อยกว่า 15 วัน โดยแสดงเหตุผลอันสมควร ซึ่งการกำหนดเช่นนี้จะทำให้สามารถดำเนินการขายทอดตลาดเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาเดิม และไม่ตัดสิทธิผู้มีส่วนได้เสียหากทรัพย์สินที่ยึดไว้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพไป อีกทั้งทำให้ผู้ที่มีเจตนาจะใช้มาตรา 309 วรรคท้าย ไม่สามารถนำมาตรานี้ทำให้การขายทอดตลาดล่าช้าเพื่อประวิงคดีได้ แต่ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินก่อนวันขาย

ทอดตลาดทรัพย์สินมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน (ระยะเวลาอันสมควรก่อน เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดทรัพย์สิน) มีผลทำให้ไม่สามารถบังคับใช้ข้อกำหนดนี้กับผู้มีส่วนได้เสียในคดีได้

(3) กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้าย ดังเดิมแต่ยกเว้นไม่ทำให้บังคับคดีที่อยู่ระหว่างผูกพันราคาตามมาตรา 309 ทวิ การกำหนดเช่นนี้เพื่อมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงในการประมูลซื้อทรัพย์สินของผู้ประมูลซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สิน หากไม่มีผู้ประมูลซื้อทรัพย์สิน การบังคับคดีโดยวิธีขายทอดตลาดย่อมไร้ผลและโดยเฉพาะผู้ผูกพันราคาตามมาตรา 309 ทวิ ส่วนเจ้าหนี้ก็จะได้รับชำระหนี้โดยเร็วอีกประเด็นหนึ่ง การที่มีผู้เสนอราคาและผู้ผูกพันราคาไว้ตามมาตรา 309 ทวิ แล้วนั้น ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่าสภาพทรัพย์สินในขณะนั้นอยู่ในสภาพที่น่าสนใจจากบุคคลทั่วไป น่าจะมีโอกาสขายทอดตลาดได้สูง การเปลี่ยนวิธีการขายใหม่ อาจจะไม่แน่ว่าจะมีผู้สนใจเข้าสู้ราคาหรือ ได้ราคาที่สูงกว่าวิธีการขายเดิมหรือไม่ การที่คดีอยู่ในระหว่างการผูกพันราคาตามมาตรา 309 ทวิ นั้น ผู้มีส่วนได้เสียย่อมต้องทราบว่ามีการประกาศขายทอดตลาดมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง และมีผู้มีส่วนได้เสียได้ใช้สิทธิคัดค้านราคาของผู้ผูกพันราคาตามมาตรา 309 ทวิ วรรคแรกไว้แล้ว การที่ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้าย ในระหว่างการผูกพันราคาอีกจึงน่าจะมีลักษณะเป็นการกระทำไปเพื่อประวิงคดี และหากกฎหมายให้สิทธิแก่ผู้มีส่วนได้เสียสามารถใช้สิทธิในระหว่างการผูกพันราคาได้มาตรการตามมาตรา 309 ทวิ ก็จะไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ซึ่งการกำหนดดังกล่าวมีข้อเสียคือ เป็นการลดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย และเนื่องจากการกำหนดดังกล่าวใช้เฉพาะกรณีมีผู้ผูกพันราคาตามมาตรา 309 ทวิ เท่านั้น จึงไม่สามารถลดปัญหาการประวิงคดีจากการที่ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้ายในกรณีอื่นได้

(4) กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้าย ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยกำหนดเหตุผลอันสมควรในการร้องขอกำหนดวิธีการขายหรือลำดับการขายมาโดยชัดแจ้งและคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีในเรื่องดังกล่าวให้เป็นที่สุด การกำหนดเช่นนี้จะเป็นการตัดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียให้ไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้อีก เป็นการลดขั้นตอนการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว และตัดปัญหาในเรื่องของการที่ผู้มีส่วนได้เสียจะใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้าย เพื่อประวิงคดี แต่ทั้งนี้ก็ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอให้ใช้สิทธิตามมาตรา 309 วรรคท้าย ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีอีกหากปรากฏในภายหลังว่าสภาพทรัพย์สินมีลักษณะเปลี่ยนไป หรือแสดงเหตุอันสมควรให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเชื่อได้ว่าหากเปลี่ยนวิธีการขายแล้วจะทำให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นได้ราคาที่สูงขึ้นหรือผู้มีส่วนได้เสียจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยเปลี่ยนวิธีการขายตามที่ร้องขอ แต่การ

กำหนดดังกล่าวให้อำนาจเจ้าพนักงานบังคับคดีมากเกินไป ไม่มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานบังคับคดี

### 5. ปัญหาการรวมกลุ่มเพื่อกดราคาจากการขายทอดตลาด

ปัจจุบันกรมบังคับคดีในฐานะหน่วยงานหลักในการขายทอดตลาด ได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการฮั้วราคาประมูล โดยนำระบบกล้องถ่ายทอดสดการขายทอดตลาดเข้ามาติดตั้งในทุกมุม เพื่อให้เป็นตามคำกล่าวของอธิบดีกรมบังคับคดีที่ว่า “..กรมบังคับคดียอมให้มีการประมูลซื้อทรัพย์สินเพื่อนำไปขายเก็งกำไร แต่จะไม่ยอมให้มีการบีบบังคับหรือข่มขู่ผู้ซื้อรายอื่นไม่ให้เสนอราคาสูง และจะดูแลไม่ให้เจ้าหน้าที่บังคับคดีเข้ามาร่วมประมูลซื้อทรัพย์สิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์...”<sup>1</sup>

ผู้เขียนเห็นว่า ตามกฎกระทรวงฯ ว่าด้วยการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 ข้อ 16<sup>2</sup> เรื่อง การวางทรัพย์ก่อนเข้าประมูลกำหนดให้วางเป็นแท่งเงินค้ำประกันจากร้อยละ 5-10 ของราคาทรัพย์ นั้นมีความเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันแล้ว แต่ตามกฎกระทรวงฯ ว่าด้วยการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 ข้อ 6 วรรคสอง และข้อ 8<sup>3</sup> กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีใช้ราคาที่สูงที่สุดเป็นราคาเริ่มต้นที่ใช้ในการขายทอดตลาดนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การคงราคาทรัพย์ไว้ที่ 100% ทุกครั้งนั้น แม้จะดีในแง่หลักการ แต่ในความเป็นจริงจะเป็นอุปสรรค ทำให้ระบายทรัพย์ยากขึ้น ปัจจุบันแม้จะปรับลดราคาขายทอดตลาดลงเป็นขั้นบันได (กรณีร้อยละ 80 และร้อยละ 50 ของราคาประเมิน) ก็ยังขายไม่คล่องและยังไม่สามารถแก้ปัญหาการฮั้วประมูลได้ นอกจากนี้ลูกหนี้ อาจได้รับผลเสียตามมา เพราะเมื่อขายทรัพย์ได้ยาก ทรัพย์เสื่อมสภาพ สุดท้ายก็ต้องขายตามสภาพได้เงินมาชำระหนี้คืนธนาคารน้อยลง ทางออกที่ถูกต้อง กรมบังคับคดีควรแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างครบวงจร ด้วยการแก้ไขขั้นตอนดำเนินการบังคับชำระหนี้ ภายหลังกระบวนการศาลให้เร็วขึ้น ทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าประมูลได้อย่างกว้างขวางและง่ายขึ้นกว่าปัจจุบัน เพื่อลดปัญหาการฮั้วประมูล หรือแก้ปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงาน เช่น ในการขายทอดตลาด หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่ามี การฮั้วประมูลอย่างชัดเจน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งถอนราคาหรือถอนทรัพย์ออกจากการขายทอดตลาดได้ หรืออาจทำการขายทอดตลาดโดยวิธีอื่น เช่น การเปิด

<sup>1</sup> นายวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ อธิบดีกรมบังคับคดี, *ข่าวสดรายวัน*, วันที่ 3 มกราคม 2554, ปีที่ 20 ฉบับที่ 7340. หน้า 16.

<sup>2</sup> คู่มือละเอียดท้าย ภาคผนวก ก. กฎกระทรวง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554. หน้า 177.

<sup>3</sup> เรื่องเดียวกัน. หน้า 172-174.



ของเสนอราคาหรืออีกวิธีหนึ่งที่นิยมมากในปัจจุบัน คือ การประมูลขายผ่านอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า E-Auction ซึ่งก็แก้ปัญหาการฮั้วประมูลได้อย่างหนึ่ง แต่ไม่สามารถแก้ได้ทั้งหมด เนื่องจากระบบ E-Auction เป็นเพียงตัวกลางระหว่างผู้เข้าประมูลเท่านั้น ส่วนการสมยอมราคา หรือการฮั้วประมูล สามารถทำได้ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนนำทรัพย์สินเข้าประมูล ซึ่งจะเอื้อให้ทรัพย์สินรายการใดรายการหนึ่งก็ได้ แต่วิธีดังกล่าวทำให้มีผู้สนใจเข้าร่วมประมูลน้อยราย และมักเป็นผู้ประมูลรายเดิมๆ ซึ่งสามารถฮั้วราคากันได้ง่าย และอาจเกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างทรัพย์สินและบริการ ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาเท่าที่ควร โดยหลักการและเจตนาของระบบ E-Auction นั้น ถือว่าดี เพราะต้องการที่จะลดปัญหาการฮั้วประมูล โดยใช้วิธีการที่เปิดเผยโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และเป็นแนวทางหนึ่งในการปฏิรูประบบราชการ จึงไม่ใช่ว่าเป็นความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของระบบ แต่ผู้เขียนเห็นว่าการที่ปัญหาการฮั้วประมูลยังไม่จบสิ้นนั้น แท้จริงแล้วเป็นปัญหาที่มาจากตัวบุคคลเสียมากกว่า

ผู้เขียนเห็นว่า วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ควรกำหนดมาตรการและบทลงโทษที่เด็ดขาดเข้มงวดทุกขั้นตอนในการตรวจสอบ อีกทั้งควรมีการกำหนดมาตรการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อให้การประมูลขายทอดตลาดเป็นไปอย่างยุติธรรม โดยผู้เขียนขอเสนอมาตรการในการแก้ไข 4 มาตรการ ดังนี้

(1) มาตรการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และประชุมสังฆจรหน่วยงานราชการในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อความร่วมมือในทางป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับ การฮั้วประมูล รวมทั้งให้ความรู้และนำเสนอผลการปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดช่องทางการสื่อสารและการรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแส และควรสร้างความร่วมมือเรื่องข้อมูลกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมที่ดิน กรมโยธา สำนักงานประเมินราคาที่ดิน เป็นต้น

(2) มาตรการด้านการเงิน การบัญชี และการฟอกเงิน โดยการตรวจสอบร่องรอยทางการเงินและธุรกรรมทางการเงิน การกระทำความผิดเกี่ยวกับการฮั้วประมูลอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี ประโยชน์นิยม กล่าวคือ ผู้กระทำผิดมุ่งหมายในผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย การตรวจร่องรอยทางการเงินจะนำไปสู่บุคคลในกระบวนการกระทำความผิด และกรณีนี้ที่ผู้กระทำผิดได้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการเป็นการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน อันต้องดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

(3) มาตรการด้านภาษีอากร โดยการตรวจสอบการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล เปรียบเทียบกับงบดุล และเอกสารทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปรียบเทียบและติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงิน รวมทั้งหากพบว่ามีเงินได้ที่ไม่ปรากฏหรือแสดงแบบยื่นภาษี นำไปสู่

การเสนอเพื่อประเมินภาษีและจัดเก็บรายได้แก่รัฐ เช่น นำบทบัญญัติมาตรา 91/2(6) แห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร มาปรับใช้

(4) มาตรการในการเพิ่มบทลงโทษ สำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการฮั้วประมูล นั้น โทษและมาตรการลงโทษในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะบทที่เอาผิดกับภาคเอกชนที่กระทำการสมยอมกันในการเสนอราคามีอัตราต่ำ กล่าวคือ ในมาตรา 4 แห่งกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้ผู้กระทำผิดมีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน อันอาจส่งผลให้ผู้กระทำความผิดขาดความเกรงกลัว ผู้เขียนเห็นว่าสมควรที่จะต้องพิจารณาเพิ่มบทลงโทษและมาตรการลงโทษให้สูงกว่าที่เป็นอยู่ และควรเพิ่มการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ เป็นความผิดมูลฐานหนึ่งของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เพื่อสามารถใช้มาตรการทางแพ่งและอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินมาดำเนินการอีกระดับหนึ่ง นอกเหนือจากมาตรการทางภาษีและทางอาญา

## 6. ปัญหาการทิ้งการประมูล

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีริบเงินมัดจำและนำทรัพย์ออกขายทอดตลาดครั้งใหม่ได้ราคาต่ำกว่าการขายทอดตลาดในครั้งก่อน ผู้ซื้อทรัพย์เดิมต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดตามมาตรา 516 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ผู้เขียนเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องให้คู่ความ หรือผู้มีส่วนได้เสีย หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการฟ้องร้องทางศาล เพื่อให้ผู้ซื้อทรัพย์เดิมรับผิดชอบในจำนวนเงินที่ขาดอีกอันเป็นการล่าช้าและทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น แต่เห็นควรให้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติ ให้ผู้มีอำนาจในการเรียกให้ผู้ซื้อทรัพย์เดิมชำระราคาส่วนที่ขาดขอออกหมายบังคับคดีเอาแก่ ผู้ซื้อทรัพย์เดิมโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ เช่นเดียวกับกรณีขับไล่ออกรอน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ตรี เพื่อความสะดวกแก่คู่ความและผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดี

จากกรณีปัญหาผู้เขียนเห็นว่า ผู้ซื้อทรัพย์เดิมต้องรับผิดชอบในส่วนของขาดที่เกิดขึ้น โดยตามปกติแล้วเป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องฟ้องเรียกส่วนขาดดังกล่าวจากผู้ซื้อทรัพย์เดิม ไม่ใช่เจ้าพนักงานบังคับคดี เพราะเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียในคดีตามมาตรา 280 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเพียงเจ้าพนักงานศาล ในการบังคับคดีเพื่อให้เป็นไปตามหมายบังคับคดีหรือคำสั่งศาลเท่านั้น ไม่มีอำนาจ

หน้าที่ที่จะเข้าเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเป็นคู่ความ เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงไม่มีอำนาจขอให้ศาลออกหมายบังคับคดียึดอายัดทรัพย์สินของผู้ซื้อทรัพย์สินเดิม โดยไม่ต้องฟ้องผู้ซื้อทรัพย์สินเดิมเป็นคดีใหม่

ปัญหาว่าเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีริบมัดจำและนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดใหม่ปรากฏว่า เกิดราคาส่วนที่ขาดขึ้น เจ้าพนักงานบังคับคดีควรนำเงินมัดจำที่ริบไปหักชำระราคาส่วนต่างของผู้ซื้อทรัพย์สินเดิมก่อนเรียกร้องให้ชำระส่วนที่ขาดหรือไม่อย่างไรนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ไม่ควรนำเงินมัดจำที่ริบ ไปหักชำระเพราะว่าการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งริบเงินมัดจำ เป็นการลงโทษผู้ซื้อทรัพย์สินเดิม ตามกฎหมาย ซึ่งถือว่าผู้ซื้อทรัพย์สินเดิมผิดสัญญา และมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 619/2522 วางแนวไว้แล้วว่า เงินที่ริบมัดจำมานั้นถือเป็นเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินของลูกหนี้ จึงต้องจ่ายให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้มีส่วนได้เสียในคดี

สำหรับแนวทางแก้ปัญหานี้ ผู้เขียนเห็นว่า สมควรจะดำเนินการกับผู้ซื้อทรัพย์สินที่ไม่วางชำระส่วนที่เหลือ กล่าวคือ ควรมีการกำหนดโทษทางอาญา กรณีที่เห็นได้ว่าเป็นการจงใจประวิงคดี ให้ล่าช้า หรือควรมีมาตรการตรวจสอบ หรือมีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทิ้งราคา (Black List) เพิ่มเติมจากมาตรการที่ตามกฎหมายกระทรวงฯ ว่าด้วยการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 ข้อ 24 กำหนดไว้ว่าให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการให้ผู้ซื้อทรัพย์สินเดิมชำระราคาส่วนที่ขาดภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ขายทอดตลาดครั้งใหม่เสร็จสิ้น และเรียกให้ผู้ซื้อทรัพย์สินเดิมชำระค่าปรับในอัตราร้อยละ 15 ต่อปีภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายทอดตลาดครั้งใหม่นั้นชำระเสร็จ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย กล่าวคือ เป็นเหตุให้การบังคับคดีล่าช้า เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ได้รับชำระหนี้จากราคาขายที่แท้จริง เป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระหนี้ได้น้อยลง และทำให้ผู้ที่มีความต้องการซื้ออย่างแท้จริงต้องเสียโอกาสไป

และตามกฎหมายกระทรวงฯ ว่าด้วยการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 ข้อ 23 วรรคท้าย ที่ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจอนุญาตให้เลื่อนการชำระราคาส่วนที่เหลือได้แต่ไม่เกินสองครั้งๆ ละไม่เกินสามเดือน หมายความว่าในคดีที่ทำการขายนั้นผู้ซื้อทรัพย์สินสามารถขอขยายระยะเวลาการวางเงิน ส่วนที่เหลือได้สูงสุด 6 เดือน จากเดิมที่กำหนดไว้ 3 เดือน 15 วัน ผู้เขียนเห็นว่า การอนุญาตให้ผู้ซื้อขยายเวลาวางเงินส่วนที่เหลือตามกฎหมายกระทรวงฯ ที่ออกมานั้น เป็นระยะเวลาที่นานเกินสมควร เนื่องจากระยะเวลาเดิมก็ยาวนานมากพอแล้ว ยิ่งก่อให้เกิดความล่าช้าในการบังคับคดี

สำหรับแนวทางป้องกันมิให้ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดไม่ชำระราคาส่วนที่เหลือ เนื่องจากปัจจุบันปัญหานี้พบมากขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้คู่ความ ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงประชาชนทั่วไป มองว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีเข้าไปมีส่วนได้เสียด้วยหรือไม่ นั่นเป็นสิ่งที่เจ้าพนักงานบังคับ

คดีและกรมบังคับคดีต้องเร่งทำความเข้าใจกับบุคคลดังกล่าว เพื่อรักษาภาพลักษณ์ของเจ้าพนักงานบังคับคดีและกรมบังคับคดีไว้ ดังนั้น กรมบังคับคดีในฐานะเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 516 ทั้งในเรื่องความรับผิดชอบที่ขาด และการคำนวณค่าส่วนที่ขาด ซึ่งไม่ควรนำเงินมัดจำมาหักออกด้วย โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงประกาศโฆษณาไว้ในประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อให้ผู้ซื้อจะได้ทราบถึงความรับผิดชอบของตนเองอย่างชัดเจน รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การวางเงินเข้าสู่ราคาในกรณีที่มีการประมูล โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำคำสั่งกรมบังคับคดีที่ 64/2554<sup>4</sup> เรื่องการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สิน ที่ยกเลิกไปแล้วนั้นกลับมาใช้ปฏิบัติแทนกฎกระทรวงฯ เนื่องจากตามคำสั่งกรมฯ ดังกล่าว เป็นการกำหนดจำนวนเงินในการเข้าสู่ราคาที่ย่ำแย่ร้อยละ 30 ของราคาประเมิน ซึ่งมีความสมเหตุสมผลและสามารถแก้ไขปัญหาการทิ้งประมูลได้

#### 7. ปัญหาการเพิกถอนการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 296

เนื่องจากในปัจจุบันเมื่อศาลมีคำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาด ผู้ซื้อทรัพย์สินจะได้รับความเสียหายทันที โดยไม่มีมาตรการคุ้มครองเยียวยาความเสียหายเบื้องต้นหรือระยะสั้น เช่น กฎหมายไม่ถือว่าผู้ซื้อทรัพย์สินได้จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หากมีการร้องเพิกถอนการขายจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ผู้ซื้อทรัพย์สินก็ไม่สามารถนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ตามความน่าจะเป็น ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีมาตรการออกมาเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด อันเป็นการทำความเข้าใจกับผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดไปในตัว ซึ่งพอมีข้อสั่งเช่นนี้

(1) ปัญหาเรื่องการเข้าครอบครอง ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ในตัวทรัพย์สิน ระหว่างศาลมีคำสั่งรับคำร้องจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาด สำหรับมาตรการเร่งด่วนในการคุ้มครอง เยียวยา ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดกรณีศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาด เห็นควรบัญญัติกฎหมายให้ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดสามารถร้องศาลไต่สวนความเสียหายโดยฉุกเฉินก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง กล่าวคือ ก่อนวันไต่สวนคำร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาด หากผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดมีพยานหลักฐานเบื้องต้น

<sup>4</sup> ดูรายละเอียดท้ายภาคผนวก ข. คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 64/2554 เรื่อง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สิน. หน้า 199.

แสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูล และยื่นเข้ามาเพื่อประวิงคดีให้ช้าลง ให้ศาลมีอำนาจที่จะมีคำสั่งให้ผู้กล่าวอ้างวางเงินต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร เพื่อเป็นการประกันชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด สำหรับความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุร้องให้ เพิกถอนการขายทอดตลาด หากผู้ร้องเพิกถอนการขายทอดตลาด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลดังกล่าว ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากระบบความ เพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดระหว่างการพิจารณาคดีของศาล และหากต่อมาเมื่อผลคดีถึงที่สุดศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาด ก็ให้ศาลมีคำสั่งจ่ายเงินเพื่อชดเชยค่าเสียหายตามจริงหรือตามสัดส่วนแห่งความเสียหายแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด หากเหตุแห่งการเพิกถอนการขายทอดตลาดนั้นไม่ใช่ความผิดของผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด หรือบัญญัติให้ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดสามารถให้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่พิพาทได้ เพื่อบรรเทาความเสียหาย เป็นต้น

(2) ปัญหาเรื่องการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดไม่มีกฎหมายบัญญัติให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในกรณีนี้เป็นที่สุด จึงสามารถอุทธรณ์และฎีกาได้ ทำให้อาจเป็นช่องทางในการประวิงคดีได้ จึงเห็นควรแก้บทบัญญัติมาตรา 296 ว่าให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์และฎีกาได้ เช่นเดียวกับกรณีตามมาตรา 309 ทวิ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ผู้ไม่สุจริตใช้ช่องว่างของกฎหมายนี้ประวิงคดีให้ช้าลงหรือใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

(3) ปัญหาเรื่องอำนาจศาลในการเพิกถอนการบังคับคดี กฎหมายกำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาในกรอบกว้าง กล่าวคือ นอกจากผู้มีส่วนได้เสียในคดีที่สามารถร้องเพิกถอนการขายทอดตลาดได้แล้ว ยังให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจพิจารณาเพิกถอนการขายทอดตลาดมากขึ้น อันอาจเป็นช่องทางในการประวิงคดีอีกช่องทางหนึ่ง หากผู้ไม่สุจริตใช้สิทธิตามข้อกฎหมายส่วนนี้ในการแสวงหาผลประโยชน์ จึงเห็นควรแก้กฎหมายโดยการกำหนดอำนาจในการใช้ดุลพินิจของศาลให้น้อยลง โดยการกำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจน้อยลงตามกรอบที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อลดช่องทางในการประวิงคดีหรือใช้เพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว

## 8. ปัญหาการเพิกถอนการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ ที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ นั้น ก็เพื่อเป็นการแก้ไขและป้องกันไม่ให้บุคคลผู้ไม่สุจริตที่จะอาศัยช่องว่างของกฎหมายเข้ามา

ดำเนินการประวิงระยะเวลาการบังคับคดี หรือแสวงหาผลประโยชน์อื่นใดจากการขายทอดตลาด อสังหาริมทรัพย์ของเจ้าพนักงานบังคับคดี แต่ยังคงมีช่องโหว่อยู่หลายประการ

ผู้เขียนเห็นว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ วรรคสอง ว่าหากกรณีที่บุคคลผู้มีสิทธิร้องเพิกถอนการขายทอดตลาดตามบทบัญญัติ มาตรานี้ จะยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งเพิกถอนการขาย ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งรับคำร้องของผู้ ร้องไว้ได้สวนคำร้อง ผู้ร้องต้องวางเงินประกันต่อศาลในอัตราค่าธรรมเนียมการขายทอดตลาดของ เจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง 5 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพร้อมคำร้อง หาก ไม่วางให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี และหากภายหลังศาลมีคำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดตามคำ ร้องของผู้ร้องก็ให้ศาลคืนเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้ร้องไปในกรณีที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้อง เมื่อผู้เสียหายจากกรณีดังกล่าวร้องขอให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย ตามที่ศาลเห็นสมควร หากไม่มีผู้ร้องขอหรือมีเงินเหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

กรณีที่ผู้ร้องขอเพิกถอนการขายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ ได้ยกอ้างเหตุขอเพิกถอนการขายทอดตลาดเนื่องจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินใน ราคาต่ำเกินสมควร ซึ่งเกิดจากการคบคิดการฉ้อฉลหรือความไม่สุจริตหรือความประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงของเจ้าพนักงานบังคับคดี ผู้เขียนเห็นว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องดังกล่าวมีผลทำให้ ภาวะลักษณะของ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเสียหาย ดังนั้น กรมบังคับคดีควรมีมาตรการ หรือนโยบายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานสอบสวนเป็นคดีอาญากับผู้ร้องหรือ ผู้กล่าวอ้างทุกกรณีไป และให้ยกเลิกข้อ 22 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. 2554 อันเป็นเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลง วิธีการขายทอดตลาด

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า สาระสำคัญของการแก้ไขกฎหมายประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งต้องการที่จะสร้างขั้นตอนและกระบวนการในการบังคับคดีแพ่งให้เกิดความ สะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะได้รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้ตามคำพิพากษา และประโยชน์แก่ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาที่ไม่ต้องถูกยึดทรัพย์เพิ่มขึ้น มีข้อน่าสังเกตว่า การแก้ไขกฎหมายประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้นจะตั้งอยู่บนปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ ทำให้หลักเกณฑ์และ เงื่อนไขต่างๆ ของกระบวนการบังคับคดีและขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม จึงต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และรอบคอบแก่คู่ความทุกฝ่าย

โดยผู้เขียนขอยกตัวอย่างกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อประมาณเดือนกรกฎาคม 2554 ที่ผ่านมานี้ ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ อันมีผลกระทบต่อสถาบันฯ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงที่มาของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กรณี บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด आयัดเครื่องบินไทยที่จอดอยู่ที่สนามบินนครมิวนิก ประเทศเยอรมนี

ที่มาของปัญหา บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด (Walter Bau) ยื่นฟ้องรัฐบาลไทยช่วงปี พ.ศ. 2549 สมัยรัฐบาลพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยอ้างว่าได้รับผลกระทบจากการที่รัฐบาลไทยผิดสัญญาในโครงการก่อสร้างโวลล์เวย์หลายประเด็น เช่น ขอให้ลดค่าผ่านทางเหลือ 20 บาทตลอดสาย และมีมาตรการไม่ให้บริษัทปรับค่าผ่านทาง นอกจากนี้ยังมีประเด็นเรื่องการสร้างทางแข่งขัน เช่น โครงการไฮปเวลล์ การก่อสร้างทางเบี่ยงบนถนนวิภาวดีรังสิต การก่อสร้างสะพานลอยที่แยกสุทธิสารบนถนนวิภาวดีรังสิต การย้ายสนามบินดอนเมืองไปสนามบินสุวรรณภูมิ ฯลฯ โดยสถานะของบริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด คือ ผู้รับเหมาจากประเทศเยอรมนี ซึ่งเคยถือหุ้นบริษัท ทางยกระดับดอนเมือง จำกัด (มหาชน) ผู้รับสัมปทานโวลล์เวย์ สัดส่วน 9.87 เปอร์เซ็นต์ บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด ได้ยื่นฟ้องรัฐบาลไทยผ่านกระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ภายใต้ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทย - เยอรมนี ปี พ.ศ. 2545 โดยคณะอนุญาโตตุลาการมีที่ตั้งอยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ แต่กระบวนการได้สวนดำเนินการในประเทศฮ่องกง ซึ่งฝ่ายไทยได้ดำเนินการชักค้ำเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม และ 1 สิงหาคม 2550 อนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดในวันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ระบุว่า ประเทศไทยผิดพันธกรณีภายใต้ความตกลง และต้องชำระค่าชดเชยจำนวน 29.21 ล้านยูโร พร้อมดอกเบี้ย คำนวณตามอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารในกลุ่มยูโร (6 month successive Euribor) ในอัตรา 2% ต่อปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2549 จนกว่าถึงวันชำระเงิน พร้อมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีของฝ่ายบริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด จำนวน 1,806,560 ยูโร รวมทั้งดอกเบี้ยตามอัตราเดียวกับค่าชดเชย ความเสียหาย

ในปี พ.ศ.2553 คณะทำงานดำเนินการเสนอคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเพิกถอนคำชี้ขาด แต่ศาลปกครองมีคำวินิจฉัยว่า คดีดังกล่าวไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ต่อมาผู้จัดการทรัพย์สินของบริษัทวอลเตอร์ บาว จำกัด (บริษัทล้มละลาย) ได้ยื่นคำร้องต่อศาลสหรัฐอเมริกา (Southern District of New York) เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2553

เพื่อบังคับตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ โดยใช้สิทธิตามอนุสัญญานิวยอร์กว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ทำในต่างประเทศ ซึ่งไทยและสหรัฐเป็นภาคี

ศาลของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกคำสั่งรับรองคำชี้ขาดและออกคำตัดสินว่าประเทศไทยต้องรับผิดชอบการจ่ายเงินตามที่คำชี้ขาดกำหนด ในกรณีที่ไทยไม่ชำระตามคำตัดสิน บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด อาจขอให้ศาลบังคับเอากับทรัพย์สินของรัฐบาลไทยที่อยู่ในเขตอำนาจได้ กรณีวอลเตอร์ บาว ถูกนำเข้าไปประชุมคณะรัฐมนตรีรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นเรื่องด่วน เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2553 เพราะมีกระแสข่าวว่า บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด กำลังเตรียมอายัดทรัพย์สินของรัฐบาลไทยในต่างแดน

รายงานที่ประชุมคณะรัฐมนตรีระบุว่า บริษัท วอลเตอร์ฯ ได้ดำเนินการ 2 แนวทาง คือ

(1) ทำหนังสือถึงรัฐบาลเยอรมันเพื่อขอความคุ้มครอง และทางรัฐบาลเยอรมันได้ทำหนังสือสอบถามมายังกระทรวงการต่างประเทศ เรื่องการชำระหนี้ เพราะก่อนหน้านี้คณะอนุญาโตตุลาการของไทยก็เคยมีคำชี้ขาดให้รัฐบาลไทยจ่ายค่าชดเชย แต่ถึงขณะนี้ก็ยังไม่ได้จ่าย

(2) ทำเรื่องฟ้องต่อศาลนิวยอร์ก ให้ศาลออกคำสั่งบังคับให้รัฐบาลไทยดำเนินการตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ และให้ส่งคำสั่งไปทั่วโลก เพื่อให้สามารถยึดทรัพย์สินของรัฐบาลไทยมาชำระหนี้ หากไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

แนวทางแก้ไขของฝ่ายไทย จุดยืนของรัฐบาลไทย คือ ไม่เห็นด้วยกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ และตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อต่อสู้คดี ซึ่งที่ผ่านมาได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้นให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการแล้ว แต่ศาลไม่รับคำร้องเนื่องจากศาลปกครองไม่มีอำนาจรับไว้พิจารณา โดยอยู่ระหว่างจะอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดต่อไป ทั้งต่อศาลไทยและ ศาลโลก หลังจากที่บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด ยื่นฟ้องต่อศาลนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

ขณะที่มีกฎหมายจากสำนักงานอัยการสูงสุด วางแนวทางต่อสู้ของฝ่ายไทย คือ การโต้แย้งคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยยึดตามข้อเท็จจริง เพราะบริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด ฟ้องเรียกค่าเสียหายด้วยเจตนาไม่สุจริต และคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการไม่ยุติธรรมด้วยเช่นกัน นอกจากนี้บริษัทฯ ไม่มีสิทธิจะฟ้องรัฐบาลไทย เพราะไม่ใช่คู่สัญญากับรัฐบาลโดยตรง เป็นเพียงแค่ผู้ถือหุ้นของโกลด์เวย์เท่านั้น

ผู้เขียนเห็นว่า คำตัดสินของอนุญาโตตุลาการตามกระบวนการของวิธีระงับข้อพิพาทภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติของรัฐอื่น ICSID (Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and National of



Others States: ICSID) ถือเป็นที่สุดแล้ว ไม่สามารถอุทธรณ์ได้ และมีผลผูกพันคู่กรณีทั้งสองฝ่ายที่จะต้องปฏิบัติตามคำตัดสินนั้นโดยไม่ชักช้า ศาลภายในของรัฐที่เป็นภาคีใน ICSID มีหน้าที่รับรองคำตัดสินและบังคับคดีตามคำตัดสินเท่านั้น แม้ในความหมายทรัพย์สินของไทยที่ได้รับ ความคุ้มครองพิเศษจากการถูกยึด ได้แก่ ทรัพย์สินของสถานทูตและอาคารที่เกี่ยวข้องตาม สนธิสัญญาระหว่างประเทศ ทรัพย์สินของธนาคารกลาง หรือหน่วยงานทางการเงิน โดยทรัพย์สิน นั้นจะต้องเก็บไว้เพื่อบัญชีตัวเอง และไม่ใช้เพื่อการทำธุรกิจ และต้องไม่สละสิทธิการคุ้มครองโดย ธนาคารหรือรัฐนั่นเอง และทรัพย์สินทางทหาร ที่ใช้เพื่อและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทหาร และอยู่ ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานทหารสำหรับทรัพย์สินที่เสี่ยงต่อการถูกยึด แบ่งเป็นทรัพย์สินของ รัฐ โดยสามารถกระทำได้กับทรัพย์สินใดๆ ที่ใช้ในกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ถึงแม้จะไม่เกี่ยวข้องกับข้อ เรียกร้องเดิมส่วนทรัพย์สิน อีกส่วนที่เสี่ยงต่อการถูกยึด คือ ทรัพย์สินขององค์กรที่รัฐเป็นเจ้าของ ดังนั้น การที่บริษัท วอลเตอร์ บาว จำกัด เลื่อยยึดเครื่องบินพระที่นั่ง โบอิง 737 ซึ่งตามหลักแล้วไม่น่าที่จะกระทำได้ แต่เมื่อคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการออกมา จึงถือว่าคำสั่งนั้นเป็นที่สุดแล้ว ไม่สามารถอุทธรณ์ได้ การที่ศาลเยอรมันมีคำสั่งให้ยึดเครื่องบินพระที่นั่งก็เพื่อรับรองคำตัดสินและ บังคับคดีตามคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการเท่านั้น ถือเป็นบทเรียนราคาแพงที่รัฐบาลไทยต้อง ศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการดำเนินการของ กระบวนการ ICSID ใหม่ เพื่อมิให้เกิดกรณีเช่นนี้อีก

กระบวนการบังคับคดีของประเทศไทยนั้น ถือเป็นภาระที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้อง ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลและตามขั้นตอนของกฎหมาย แต่ก็มีบางกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการตาม ขั้นตอน ตัวอย่างเช่น กรณีที่นายชูวิทย์ฯ นำกำลังคนไปรื้อบาร์เบียร์ โดยไม่ได้ดำเนินการตาม กระบวนการ บังคับคดี ถือเป็นภาระกระทำที่ชอบหรือไม่ หรือกรณีที่กรุงเทพมหานครสั่งสัญญาเช่าที่ดินกับการรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟแห่งประเทศไทยทำการขับไล่รถนอน การ ดำเนินการดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หรือกรณีความผิดตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อศาลตัดสินโดยกำหนดค่าเสียหายเป็นตัวเงิน เช่นนี้สามารถบังคับคดีได้หรือไม่ ล้วนแล้วแต่เป็น ปัญหาที่น่าศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ ซึ่งหากมีโอกาสในภายหน้า ผู้เขียนจักได้ทำการศึกษาค้นคว้า กรณีปัญหาดังกล่าวต่อไป